

TEXNOLOGIYA FANINING TA'LIM TIZIMIDA TUTGAN O'RNI

*Nizomiy nomidagi O'zMPU Psixologiya kafedrası
o'qituvchisi Saidova Nargiza Ismatulla qizi*

*Nizomiy nomidagi O'zMPU 1- bosqich
talabasi Axmadova Durdona Odil qizi*

Annotatsiya: Ushbu maqola ta'lim tizimida texnologiya fanining tobora ortib borayotgan ahamiyatini tahlil qiladi. Zamonaviy dunyoda ta'lim sifati va samaradorligini oshirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, raqamli resurslar va innovatsion o'qitish usullari hal qiluvchi rol o'ynamoqda. Maqolada texnologiyaning o'quv jarayonida talabalarning o'zlashtirishiga, motivatsiyasiga va kelajak kasblari uchun zarur ko'nikmalarni shakllantirishga ta'siri ko'rib chiqiladi. Shuningdek, zamonaviy ta'lim tizimida texnologiya fanining roli, uni tatbiq etishda yuzaga keladigan imkoniyatlar va muammolar muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: Texnologiya, Ta'lim tizimi, Raqamlashtirish, Innovatsiya, O'qitish usullari, Axborot texnologiyalari, Zamonaviy ta'lim, Raqamli ko'nikmalar,.

Annotation: This article analyzes the increasing importance of technology science within the education system. In the modern world, information and communication technologies, digital resources, and innovative teaching methods play a crucial role in enhancing the quality and effectiveness of education. The paper examines the integration of technology into the learning process, its impact on student achievement, motivation, and the development of essential skills for future professions. It also discusses the opportunities and challenges that arise from the implementation of technology science in the contemporary educational system.

Keywords: Technology, Education system, Digitalization, Innovation, Teaching methods, Information technologies, Modern education, Digital skills,.

Аннотация: Данная статья анализирует возрастающую роль технологической науки в системе образования. В современном мире информационно-коммуникационные технологии, цифровые ресурсы и инновационные методы обучения играют решающую роль в повышении качества и эффективности образования. В статье рассматривается интеграция технологий в учебный процесс, их влияние на успеваемость, мотивацию студентов и формирование необходимых навыков для будущих профессий. Также обсуждаются возможности и вызовы, возникающие при внедрении технологической науки в современную образовательную систему.

Ключевые слова: Технология, Система образования, Цифровизация, Инновации, Методы обучения, Информационные технологии, Современное образование, Цифровые навыки.

Hozirgi kunda yurtimizda ta'limga bo'lgan e'tibor yanada kuchaymoqda. Oliy va O'rta ta'lim tizimini tubdan isloh qilish maqsadida yanada yangi metodlar qo'llanmoqda. Har bir fanga alohida yondashilgan holda uning yangi metodlari ishlab chiqilmoqda. Xususan, texnologiya fanining ham ahamiyatini, ta'lim tizimida tutgan o'rnini takidlab o'tish muhim. XXI asrni texnologiyasiz tasavvur qilish qiyin. Texnologiyalar hayotimizning har bir jabhasiga chuqur kirib borganidek, ta'lim tizimi ham bundan mustasno emas. An'anaviy sinfxonalar sekin-asta raqamli platformalar, interaktiv doskalar va sun'iy intellektga asoslangan o'quv resurslari bilan almashinmoqda. Texnologiya fani nafaqat o'qitish usullarini, balki o'rganish jarayonining o'zini ham tubdan o'zgartirib, zamonaviy ta'limda muhim va hal qiluvchi rol o'ynamoqda. **Texnologiyaning ta'limdagi evolyutsiyasi.** O'tmishda ta'limda texnologiya deyilganda proyektorlar, televizorlar yoki oddiy kompyuterlar tushunilgan bo'lsa, bugungi kunda bu tushuncha juda kengaygan. Internetning rivojlanishi, mobil qurilmalarning ommalashishi, bulutli texnologiyalar, sun'iy intellekt, virtual reallik va qo'shimcha reallik kabi ilg'or texnologiyalar ta'lim sohasi uchun yangi imkoniyatlar ochib berdi. Endi talabalar istalgan vaqtda, istalgan joyda global bilim resurslariga kirishlari, onlayn kurslarda qatnashishlari va xalqaro hamkorlik loyihalarida ishtirok etishlari mumkin.

Texnologiyaning ta'lim tizimiga qo'shgan asosiy hissalar: **Axborotga cheksiz kirish imkoniyati:** Texnologiya internet orqali ulkan bilimlar bazasiga eshik ochdi. Elektron kutubxonalar, ilmiy jurnallar, ochiq ta'lim resurslari va video ma'ruzalar talabalarga istalgan mavzu bo'yicha chuqur ma'lumot olish imkonini beradi. Bu o'qituvchi va darslikdan tashqariga chiqib, mustaqil o'rganishni rag'batlantiradi. **Shaxsiylashtirilgan ta'lim:** Har bir o'quvchining o'ziga xos o'rganish uslubi va tezligi bor. Texnologik platformalar, masalan, adaptiv o'quv tizimlari va sun'iy intellektga asoslangan repetitorlar, har bir talabaning individual ehtiyojlariga moslashib, ularning kuchli va zaif tomonlarini aniqlaydi va shunga mos materiallar yoki mashqlar taklif etadi. Bu o'quvchining maksimal salohiyatini ro'yobga chiqarishga yordam beradi. **Faollik va motivatsiyani oshirish:** Interaktiv doskalar, gamifikatsiya elementlari, multimedia kontentlari, virtual sayohatlar va simulyatsiyalar o'quv jarayonini yanada qiziqarli va jozibador qiladi. Talabalar passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylanib, tajriba o'tkazish, muammolarni hal qilish va ijodiy fikrlash orqali o'rganadilar. **XXI asr ko'nikmalarini rivojlantirish:** Bugungi mehnat bozori raqamli savodxonlik, tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish, hamkorlik va kommunikatsiya kabi ko'nikmalarni talab qiladi. Texnologiya, masalan, dasturlash darslari, onlayn loyihalar, raqamli vositalar bilan ishlash orqali bu ko'nikmalarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. **Ta'lim samaradorligi va boshqaruv:** O'quv jarayonini boshqarish tizimlari kabi platformalar o'qituvchilarga dars materiallarini boshqarish, topshiriqlarni tekshirish, baholash va talabalarning

taraqqiyotini kuzatishni osonlashtiradi. Bu esa o'qituvchilarning ma'muriy ish yukini kamaytirib, ularga ko'proq vaqtni o'quvchilarga bag'ishlash imkonini beradi. Texnologiyalar geografik chegaralarni yo'qotib, talabalar va o'qituvchilarning dunyoning istalgan nuqtasidan bog'lanishiga imkon yaratdi. Masofaviy ta'lim platformalari, vebinarlar va onlayn konferensiyalar orqali bilim almashish, qo'shma loyihalar amalga oshirish va turli madaniyatlar bilan tanishish imkoniyatlari paydo bo'ldi. **Muammolar va yechimlar:** Texnologiyaning afzalliklari ko'p bo'lsa-da, uning ta'limga integratsiyalashuvi bir qator muammolarni ham keltirib chiqaradi: **Raqamli tafovut:** Barcha talabalarning yuqori tezlikdagi internetga va zamonaviy qurilmalarga teng kirish imkoniyatiga ega emasligi. Bu muammoni hal qilish uchun hukumatlar va ta'lim muassasalari infratuzilmani yaxshilash, qurilmalarni taqdim etish va arzon internet xizmatlarini joriy etish choralarini ko'rishlari kerak. **O'qituvchilarning malakasi:** Texnologiyadan samarali foydalanish uchun o'qituvchilar doimiy ravishda yangi vositalar va usullar bo'yicha malaka oshirishlari kerak. **Ma'lumot xavfsizligi va maxfiylik:** Talabalarning shaxsiy ma'lumotlarini himoya qilish va onlayn muhitda xavfsizlikni ta'minlash muhim masala. **Hadegan bog'liqlik va chalg'ish:** Texnologiyalardan noto'g'ri foydalanish o'quvchilarda diqqatni jamlash muammosini keltirib chiqarishi mumkin. O'qituvchilar va ota-onalar smartfonlar va boshqa gadjetlardan foydalanishda muvozanatni topishga yordam berishlari lozim.

Xulosa qilib shuni aytishimiz mumkinki, talim tizimida Texnologiya fanining ham o'zni beqiyos. Texnologiya fani ta'lim tizimining ajralmas qismiga aylandi va uning kelajagini belgilab beruvchi asosiy omillardan biridir. U nafaqat bilim berish usullarini modernizatsiya qildi, balki talabalarga XXI asr talablariga javob beradigan ko'nikmalarni egallashlari uchun keng imkoniyatlar yaratdi. Texnologiyani oqilona, strategik va inklyuziv tarzda tatbiq etish orqali biz har bir o'quvchining to'liq salohiyatini ochib beradigan, yanada samarali, jozibador va adolatli ta'lim muhitini yaratishimiz mumkin. Texnologiya nafaqat "nima" o'rganishimizni, balki "qanday" o'rganishimizni ham tubdan o'zgartirib, ta'limni doimiy yangilanish va rivojlanish jarayoniga aylantirmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. 2020. *O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida*. PF-5953-sonli Farmon, 2020 yil 6 mart.
2. Ishmuhamedov, R. I., & Abduqodirov, A. A. 2012. *Ta'limda innovatsion texnologiyalar*. Toshkent: Yangi asr avlodi.
3. Muslimov, N. A., & Usmonboyeva, M. M. 2018. *Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat*. Toshkent: Fan va texnologiya.

4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Qarori. 2017. *Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlardagi ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida*. 515-sonli Qaror, 2017 yil 20 iyul.
5. Papert, S. 1980. *Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas*. Basic Books.
6. Siemens, G. 2005. *Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age*. International Journal of Instructional Technology & Distance Learning, 2(1).

